Fotomontage taget från Lögda.

Fäbodberget gruppstation för vindkraft

Ansökan om tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken

VATTENFALL

ANSÖKAN OM TILLSTÅND ENLIGT MILJÖBALKEN AVSEENDE UPPFÖRANDE OCH DRIFT AV GRUPPSTATION FÖR VINDKRAFT VID FÄBODBERGET I LYCKSELE OCH ÅSELE KOMMUNER

2011-12-20

1 ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Sökande:	Vattenfall Vindkraft Sverige AB (VVSAB) Org.nr. 556581-4273
Ombud:	Jur. kand. Agneta Wieslander Telefon: 08-699 88 44 Mobiltelefon: 070-670 93 25 agneta.wieslander@vattenfall.com
Adress:	Vattenfall Vindkraft Sverige AB (VVSAB) Projekt Fäbodberget 162 87 Stockholm
Fakturaadress:	Vattenfall Vindkraft AB Projekt Fäbodberget Företagsenhet 2769 962 80 Jokkmokk
Verksamhet:	Sifferkod 40.95 B enligt bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd
Fastigheter:	Baksjöberg 1:9, Baksjöberg 1:10, Lögda 4:5, Lögda 4:30, Lögda 14:2, Lögda 14:2, Lögda 14:3, Lögda 11:2, Fristad 2:1, Baksjöberg 1:4, Baksjöberg 1:5, Lögda 4:31, Flakaträsk 1:10, Flakaträsk 1:11, Flakaträsk 1:9, Flakaträsk 2:27, Flakaträsk 2:34, Flakaträsk 2.40, Flakaträsk 2:45, Flakaträsk 2:49

2 SAKEN

Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till uppförande och drift av en gruppstation för vindkraft på ovan angivna fastigheter belägna i Lycksele och Åsele kommuner, Västerbottens län.

3 YRKANDEN

Vattenfall yrkar tillstånd att uppföra och driva en gruppstation för vindkraft bestående av högst 40 vindkraftsaggregat på ovan angivna fastigheter samt att uppföra och bibehålla därtill hörande anläggningar och kringutrustning.

Vattenfall yrkar vidare

- att tillståndet får tas i anspråk även om det inte vunnit laga kraft
- att igångsättningstiden skall bestämmas till fem år från den dag tillståndet vunnit laga kraft samt
- att tillståndet upphör att gälla när det förflutit tolv månader sedan vindkraftparken senast producerat elektricitet.

Vattenfall föreslår att tillståndet förenas med de villkor som anges i avsnitt 8.1 nedan.

4 BAKGRUND

Den svenska energipolitiken ska skapa villkor för en effektiv och hållbar energianvändning och en kostnadseffektiv svensk energiförsörjning som i ökad utsträckning ska baseras på förnybar energi med låg negativ påverkan på hälsa, miljö och klimat. Omställningen till ett ekologiskt uthålligt samhälle ska underlättas. Riksdagen har antagit som nationellt mål att andelen förnybar energi 2020 ska vara minst 50 procent av den totala användningen och fastställt en nationell planeringsram för vindkraft till motsvarande en årlig produktionskapacitet på 30 TWh till 2020, varav 20 TWh på land och 10 TWh till havs.

Vattenfall Vindkraft Sverige AB är ett helägt dotterbolag till Vattenfall AB. Enligt riksdagens ägardirektiv ska Vattenfall affärsmässigt bedriva energiverksamhet så att bolaget är ett av de bolag som leder utvecklingen mot en miljömässigt hållbar energiproduktion. Vattenfall har byggt och äger Stor-Rotliden vindkraftpark som ligger i Åsele kommun. För att sköta driften av vindkraftparken har Vattenfall lokaliserat ett driftkontor till Fredrika med ett knappt tiotal anställda. Genom närheten till Stor-Rotliden kan synergieffekter uppnås. Avsikten är att drift och service av Fäbodberget vindkraftpark ska ske från driftcentralen i Fredrika vilket skulle kräva ytterligare anställningar på driftkontoret.

5 ANSÖKANS OMFATTNING OCH UTFORMNING

Ansökan avser en vindkraftpark med högst 40 vindkraftverk som får uppföras i det projektområde som anges på bifogad karta, Bilaga 1. På kartan redovisas en preliminär

parklayout. Om vindkraftparken utformas på ett sätt som avviker mer en obetydligt från den preliminära layouten kommer det att ske efter samråd med tillsynsmyndigheten och berörda samebyar, Vilhelmina Norra sameby och Vapsten sameby. Ansökan omfattar också de anläggningar som är nödvändiga för vindkraftparken såsom vägar, uppställningsplatser, kablar och annan nätutrustning. Arbeten med vägar och kablar kommer att behöva utföras även utanför projektområdet. I avsnitt 8 anges vilka försiktighetsmått som kommer att iakttas vid utformningen av vindkraftanläggningen.

6 LOKALISERING

I bifogad miljökonsekvensbeskrivning (MKB), Bilaga 2, finns beskrivningar av alternativa lokaliseringar för vindkraftparken.

6.1 Området

Projektområdet Fäbodberget ligger på gränsen mellan Lycksele och Åsele kommun. De beräkningar och mätningar som gjorts visar att det råder goda vindförhållanden i området.

Fäbodberget utgörs av övervägande skogsmark med inslag av myrområden och våtmarker. Skogen inom Fäbodberget har karaktär av "bondeskog", dvs. den är skonsamt brukad med relativt få kalhyggen. Projektområdet innehåller en större och några mindre sjöar.

Området utgör vinterbetesmark för Vilhelmina Norra sameby och Vapsten sameby, se vidare avsnitt 6.6.

Några kilometer väster om projektområdet ligger Stor-Rotliden, en anläggning med 40 vindkraftverk som uppförts och ägs av Vattenfall. Några kilometer öster om projektområdet har länsstyrelsen meddelat tillstånd för en annan projektör att uppföra vindkraftanläggningen Vargträsk med högst 21 vindkraftverk.

6.2 Bebyggelse

Närmaste samlade bebyggelse är byarna Flakaträsk och Baksjöberg/Baksjöliden som ligger 1,5 – 2 km norr respektive söder om projektområdets gräns. I den preliminära layout som redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen är det 1 400 m mellan vindkraftverk och närmaste bostadshus.

6.3 Planförhållanden

Enligt Lycksele kommuns översiktsplan ser kommunen gärna att vindkraftanläggningar placeras och byggs inom kommunen. Den norra delen av projektområdet har pekats ut som område för vindkraft i tillägg till översiktsplanen (Vindkraft Lycksele).

Åsele kommuns översiktsplan antogs 1991. Planen berör inte vindkraft. För närvarande pågår arbete med att aktualisera översiktsplanen. Kommunen antog 2009 en "Vindkraftplan för Södra Lappland" som ett tematiskt tillägg till översiktsplanen. Vindkraftplanen har tagits fram i samarbete med Dorotea och Vilhelmina kommuner. Den del av projektområdet som ligger i Åsele kommun ingår huvudsakligen i utredningsområdet Stor-Rotliden som pekas ut som ett område där kommunerna vill att vindkraft ska prioriteras.

6.4 Riksintressen

Större delen av projektområdet är utpekat som riksintresse för vindbruk. Riksintresseområdena har valts ut genom en teoretisk modell i kombination med vissa kriterier, t.ex. avstånd till bebyggelse. Delar av området vid Fäbodberget har t.ex. inte pekats ut som riksintresse för vindbruk med anledning av att det finns byggnader utsatta på kartan, byggnader som visat sig inte vara bebodda. VVSAB:s mätningar visar att vindförhållandena är lika goda i de områden som inte pekats ut som riksintresse. VVSAB bedömer att hela området måste anses vara av riksintresse för vindbruk.

I övrigt finns inte något utpekat riksintresse i projektområdet.

Norr och söder om projektområdet finns flyttleder som pekats ut som riksintresse för rennäringen. Några kilometer söder om projektområdet finns även ett trivselområde som pekats ut som riksintresse för rennäringen.

Drygt fyra kilometer söder om projektområdet rinner Lögdeälven som är utpekad som riksintresse för naturvård och friluftsliv. Lögdeälven med biflöden som sträcker sig ända från projektområdet är också förtecknat som ett sådant område som avses i 7 kap. 28 a § miljöbalken (s.k. Natura 2000-område).

6.5 Skyddade områden

Natura 2000-området Lögdeälven beskrivs ovan.

Delar av projektområdet gränsar mot naturreservatet Vargen. Naturreservatet Stor-Rotliden ligger ca en kilometer från projektområdet.

Inga biotopskyddsområden ligger närmare projektområdet än ca två kilometer.

De sjöar och bäckar som ligger inom projektområdet omfattas av generellt strandskydd.

6.6 Rennäring

Att det finns riksintressen för rennäringen utpekade inom några kilometer från projektområdet framgår ovan.

Vilhelmina Norra sameby och Vapsten sameby har vinterbetesmarker i och i anslutning till projektområdet. Renskötsel får enligt rennäringslagen bedrivas i vinterbetesmarker mellan den 1 oktober och 30 april. Vapsten sameby har också förvinterbetesmarker i området.

En utförlig redogörelse för rennäringen finns i bifogad MKB.

Båda samebyarna upplever att rennäringen är utsatt för hårt tryck från en rad olika verksamheter såsom skogsbruk, gruvnäring, trafik, täkter och vattenkraft. På senare tid har vinterbetesområdet även blivit föremål för omfattande vindkraftprojektering.

6.7 Naturvärden

I den norra delen av området finns en våtmark som i den nationella våtmarksinventeringen bedömts vara av klass 1. En våtmark av klass 3 tangerar den västra delen av projektområdet. I övrigt finns inga sedan tidigare registrerade naturvärden i projektområdet.

Enligt de uppgifter VVSAB begärt från Artdatabanken – som inte innefattar fåglar - finns inga rödlistade arter inom projektområdet.

VVSAB har låtit utföra en naturvärdesbedömning av området. Vid fältinventering identifierades sex områden med naturvärden i det norra delområdet och ett i det södra. Fyra av områdena bedömdes innehålla höga naturvärden. Fyra av de identifierade områdena bedöms vara av särskild betydelse för rennäringen på grund av förekomst av äldre granskog med hänglavar eller förekomst av lavar. Inga rödlistade arter, varken växter eller djur, registrerades inom projektområdet vid fältinventeringen.

VVSAB har låtit utföra en kunskapssammanställning om fåglar i projektområdet och en spelflygsinventering av kungsörn. Av allt att döma domineras fågelfaunan i skogarna inom Fäbodberget av arter som är allmänna och utbredda i brukad skog i denna del av Lappland. Fäbodberget är inte känt för att beröras av något särskilt fågelsträck. Någon betydande rastplats för större fåglar som svanar, gäss och tranor finns sannolikt inte heller. Om de fåglar som anses vara mest känsliga för vindkraftverk, skogshöns och rovfågel, framgår bl.a. följande. Fäbodberget har troligen inga betydande förekomster av skogshöns, även om det är troligt att en del orre och dalripa kan finnas främst runt de lägre liggande våtmarkerna. Det är inte troligt att Fäbodberget har förekomster av sällsynta ugglor. Inga

häckningar av stora rovfåglar såsom kungsörn är kända i utredningsområdet. Dock finns kända häckningar på avstånd av ca fem respektive åtta kilometer från projektområdets centrum.

Det bedöms inte förekomma fladdermöss i någon omfattning i området.

6.8 Kulturmiljölämningar

Västerbottens museum har på uppdrag av VVSAB gjort en kulturmiljöanalys i form av en s.k. byråinventering. Västerbottens museum konstaterar att det saknas kända kulturmiljövärden inom Fäbodberget.

7 TEKNISK BESKRIVNING

I kap. 7 i bifogad MKB finns en utförlig teknisk beskrivning.

Den tekniska utvecklingen av vindkraftverk går snabbt och utvecklingen går mot allt effektivare maskiner. Vattenfall upphandlar vindkraftverken när alla tillstånd vunnit laga kraft. För att det ska vara möjligt att använda senaste och bästa möjliga teknik till ett kommersiellt pris anges den exakta tekniska utformningen av vindkraftverken inte här. Kommersiella vindkraftverk består dock alltid av torn, maskinhus och tre rotorblad. De vindkraftverk som under de närmaste åren kan bli aktuella att uppföra har en effekt på omkring 1,8 – 3,6 MW. Verken kommer sannolikt att ha en totalhöjd som överstiger 150 meter.

Av flygsäkerhetsskäl måste vindkraftverk, precis som master och andra höga anläggningar, förses med hindermarkeringar enligt Luftfartsstyrelsens föreskrifter. Enligt nu gällande föreskrift (LFS 2008:47) ska vindkraftverk som är 45 – 150 meter markeras med blinkande medelintensivt rött ljus under skymning, gryning och mörker. Högre verk markeras med högintensivt vitt ljus. Ljusstyrkan får enligt de regler som gäller idag regleras ned avsevärt nattetid och medelintensivt ljus behöver inte vara tänt dagtid.

Verken kommer att förankras med gravitationsfundament eller bergförankrade fundament. För varje vindkraftverk krävs att en uppställningsplats för bland annat kranar iordningställs.

Viss breddning och förstärkning av vägarna kommer att krävas. Ca 19 km ny väg uppskattas behöva anläggas och en sammanlagd sträcka av ca 3 km behöver breddas, rätas eller ändras på annat sätt.

Diskussion pågår med nätägaren om var vindkraftverken ska anslutas till elnätet. Kablarna i det interna nätet mellan vindkraftverken kommer att förläggas i mark, så långt som möjligt i anslutning till vägar.

Vindkraftverken dimensioneras för att kunna vara i drift under minst 25 år. Efter denna tid kan verken monteras ned.

8 SKYDDSÅTGÄRDER OCH FÖRSIKTIGHETSMÅTT

8.1 Förslag till villkor

Vattenfall föreslår att tillståndet förenas med följande villkor:

1. Anläggningen ska uppföras och verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden åtagit sig.

2. Om vindkraftverk eller vägar placeras på ett sätt som mer än obetydligt avviker från den preliminära layout som anges på karta Bilaga 1, ska det ske i samråd med berörda samebyar och med tillsynsmyndigheten.

3. Den ekvivalenta ljudnivån utomhus vid bostäder får på grund av vindkraftverken inte överstiga 40 dB (A) som dygnsmedelvärde.

   Om ekvivalent ljudnivå 40 dB (A) överskrids, ska åtgärder vidtas snarast och inom tid som tillsynsmyndigheten bestämmer.

   Den ekvivalenta ljudnivån ska kontrolleras vid en förstagångsbesiktning genom närfältsmätningar och beräkningar. Denna kontroll ska genomföras inom ett år från det att vindkraftsanläggningen tagits i drift.

   Kontroll genom närfältsmätningar och beräkningar eller genom immissionsmätningar ska därefter ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer eller efter tillsynsmyndighetens begäran.

4. Befintliga uteplatser eller, om sådana saknas, ett område om 5 x 5 meter intill befintliga bostadshus får inte belastas med en faktisk skuggbildning överstigande åtta timmar per kalenderår eller 30 minuter per dag.

5. Hinderbelysningens ljusintensitet ska reduceras på natten så mycket som gällande lagstiftning medger.

6. Samtliga verk ska ges en enhetlig och diskret utformning och färgsättning. Reklamanordningarna får inte placeras på verken. Med reklamanordning avses inte sedvanlig logotyp på vindkraftverkens maskinhus.

7. Bolaget ska anmäla till tillsynsmyndigheten när anläggningsarbetena är slutförda. Temporärt nyttjade ytor under anläggningstiden, såsom upplags- eller

uppställningsplatser – dock ej kranuppställningsplatser – ska återställas snarast möjligt och senast två år efter det att anläggningsarbetet avslutats.

8. När verksamheten slutligen upphör ska bolaget skriftligen meddela tillsynsmyndigheten tidpunkten för detta. Inom sex månader från den meddelade tidpunkten ska bolaget till tillsynsmyndigheten redovisa en plan för hur och inom vilken tid vindkraftverken ska nedmonteras och omhändertas samt hur marken ska återställas. Planen ska godkännas av tillsynsmyndigheten.

9. Bolaget ska ställa säkerhet för efterbehandling och andra återställningsåtgärder om 350 000 kr per vindkraftverk som uppförs. Säkerheten får byggas upp under en 20-årsperiod. Säkerheten ska godkännas av miljöprövningsdelegationen innan tillståndet tas i anspråk.

8.2 Motivering av vissa villkor

Samråd om parklayout

Den preliminära parklayout som framgår av Bilaga 1 har utformats så att inga högre naturvärden påverkas och så att rennäringens intressen tillvaratagits så långt det bedömts vara möjligt. Tillräckligt underlag för att bedöma layouten finns i bifogad MKB. Skäl att genomföra ytterligare samråd eller föreskriva om särskilda försiktighetsmått bedöms inte föreligga om anläggningen uppförs i enlighet med den preliminära parklayouten.

Ljud

Villkor för ljud regleras numera enligt rättspraxis som begränsningsvärde till skillnad mot tidigare då ljudet reglerades som ett riktvärde.

Vindkraftanläggningen Fäbodberget kommer att utformas så att det säkerställs att ljudet inte överskrider 40 dB (A) vid närmaste bostad vid normal drift. När en vindkraftpark uppförts krävs ofta vissa tekniska justeringar innan alla komponenter fungerar ur ljudsynpunkt. Under parkens livslängd kan driftstörningar inträffa som leder till ökat ljud från vindkraftverken och till att ljudkraven tillfälligt inte kan innehållas. I sådana situationer är det viktigt att åtgärder vidtas mycket snabbt så att närboende inte onödigtvis utsätts för ljudstörningar. Det är dock inte rimligt att ljudkravet formuleras så att det gäller momentant och aldrig kan överskridas.

Säkerhet

Miljööverdomstolen har i en dom den 19 november 2008 (M 2210-08) fastställt säkerhet för en vindkraftpark till 300 000 kr per vindkraftverk. Avgörandet är prejudicerande vid prövning av säkerhet för vindkraftparker enligt miljöbalken. VVSAB anser att ett belopp om

350 000 kr – med hänsyn tagen till lokal variation och till de belopp som fastställts för närliggande vindkraftanläggningar - måste anses utgöra fullgod säkerhet.

8.3 Försiktighetsmått med hänsyn till rennäringen

Hänsyn kommer att tas till rennäringen från projekteringen av vindkraftparken, under bygg- och anläggningsskedet och drifttiden och till dess att vindkraftparken är avetablerad.

Planeringen av vindkraftparken Fäbodberget ska i de delar som påverkar rennäringen i området ske i samarbete med berörda samebyar. Samråd ska ske med samebyarna innan placering av vindkraftverk, vägar och elnät slutligen fastställs. Om det finns flera rimliga alternativ för vägar och uppställningsplatser ska det alternativ som är att föredra ur rennäringshänseende väljas.

VVSAB kommer att ta så lite markyta i anspråk som möjligt i samband med anläggandet av Fäbodbergets vindkraftpark. Omfattande hänsyn kommer att tas vid vägdragning. VVSAB kommer inte att uppföra någon servicebyggnad för vindkraftanläggningen i dalgången mellan Fäbodberget och Stor-Rotliden. I MKB:n finns en närmare redovisning av de försiktighetsmått VVSAB bedömer behöver vidtas med hänsyn till rennäringen.

8.4 Övriga försiktighetsmått

Förutom de ovan föreslagna villkoren åtar sig VVSAB att vidta följande försiktighetsmått:

Placering av vindkraftverk och vägar kommer inte att ske i våtmarksobjektet Vritjakken eller i de områden som betecknats 1, 4, eller 7 i naturvärdesbedömningen. Inga anläggningsarbeten kommer att utföras inom 20 m från naturreservatet Vargen.

De försiktighetsmått i övrigt som VVSAB åtar sig av hänsyn till naturvärdena i och kring projektområdet framgår av bifogad MKB. VVSAB ser därvid att det är särskilt viktigt att ta hänsyn vid anläggningsarbeten och utformning av vägar så att inte värdena i Natura 2000-området Lögdeälven eller våtmarken Vritjakken påverkas samt att så långt som möjligt undvika naturvärden som bedömts utgöra särskilt värdefullt renbete.

VVSAB strävar efter att undvika att göra ingrepp i kulturlämningar. När parkens närmare utformning bestämts kan vissa positioner behöva undersökas närmare. Om lämning som bedöms kunna vara en fast fornlämning påträffas kommer kontakt tas med länsstyrelsen för erforderlig prövning enligt kulturminneslagen. Detsamma gäller om sådan lämning påträffas under anläggningsarbeten.

Vindkraftverken kommer att genomgå teknisk kontroll och service regelbundet.

9 MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING OCH SAMRÅD

Vindkraften är en förnybar energikälla, som inte ger upphov till några utsläpp och nyttjar en resurs som är oändlig och gratis. Användningen av förnybara energikällor hör till de viktigaste medlen för att uppnå klimatmålen.

Miljökonsekvenser m.m. av vindkraftparken redovisas noggrant i bifogad MKB, Bilaga 2. Sammantaget är de negativa konsekvenserna av parken små och de positiva konsekvenserna överväger avsevärt.

9.1 Konsekvenser för människors hälsa

De riktvärden för ljud och skuggor som krävs enligt rättspraxis kommer att innehållas med god marginal. Det gäller även när hänsyn tas till ljudnivåer från vindkraftparken Stor-Rotliden och den planerade vindkraftparken vid Vargträsk.

Vintertid kan det uppstå situationer när is bildas på vindkraftverken och faller till marken med en liten risk för att människor kan komma till skada till följd. VVSAB arbetar aktivt med rutiner för att förebygga sådan risk. Förekomst av is på vindkraftverkens rotorblad kommer att övervakas och verken kan vid behov stoppas. Varningsskyltar kommer att sättas upp på lämpliga platser i området för att informera allmänheten. Vägbommar med varningsskyltar kommer att monteras längs interna tillfartsvägar så att det lätt går att informera allmänhet i samband med att verk har stoppats eller ska startas. Bommarna kommer i huvudsak att vara olåsta, dock kan situationer uppkomma, för såväl VVSAB som markägare, när dessa behöver fällas eller låsas. Bommarna kan också behöva nyttjas t.ex. när vägarna är oframkomliga på grund av halka, snödjup eller omfattande snödrev. Särskilda säkerhetsrutiner kommer att tas fram i samråd med samebyarna för att säkerställa att renskötare inte utsätts för risker.

Anläggningen bedöms inte innebära några konsekvenser för människors hälsa.

9.2 Konsekvenser för rennäringen

VVSAB är medvetet om rennäringens sårbarhet. Ambitionen är att rennäringen ska störas så lite som möjligt av vindkraftanläggningen och hållas ekonomiskt skadeslös.

Både Vilhelmina Norra sameby och Vapsten sameby upplever att rennäringen är hårt trängd av olika verksamheter, t.ex. skogsbruk, vattenkraft och gruvnäring. Samebyarnas utgångspunkt är att alla ingrepp på rennäringens betesmarker är negativa för rennäringen och att de vanligtvis leder till förlust av betesland.

Inom projektområdet finns inget riksintresseområde för rennäringen och inte heller någon mark som i befintligt kartmaterial pekats ut som strategiskt område.

På grund av tidigare intrång i Vapsten samebys vinterbetesområden har byns kärnområde förskjutits söderut vilket innebär att samebyn brukar området öster om Vargträsk, Vargträsk och området mot Fäbodberget samt nordväst om Fäbodberget som en del av kärnområdet Örträsk. Samebyn uppger att all mark i samebyn är viktig.

Också Vilhelmina Norra sameby brukar marken vid Fäbodberget för renbete även om betet inte håller samma kvalitet eller tillgänglighet som t.ex. efter Lögdåns dalgång.

Det direkta markanspråket som en vindkraftanläggning skulle medföra berör en liten yta och bedöms vara ringa. Som framgår av avsnitt 8.3 ovan och av bifogad MKB kommer så lite mark som möjligt tas i anspråk och naturvärden som bedömts vara av särskild betydelse för renbetet undantas från åtgärder.

Ursprungligen planerades anläggning av en ny väg sammanbinda den norra delen av vindkraftanläggningen med den södra. För att minska risken för sammanblandning av samebyarnas renar har VVSAB beslutat att inte anlägga någon sådan väg. Övriga vägar i området kommer i möjligaste mån att anläggas i cirklar och i öst-västlig riktning. Under driftfasen kommer vägarna att plogas så lite som möjligt.

Vindkraftanläggningen kommer att anslutas till överliggande nät med en befintlig kraftledning. En kort ledning kommer att anläggas för att ansluta vindkraftparken till den befintliga ledningen. Anslutningen till vindkraftparken kommer därmed inte medföra ytterligare påverkan på området. Som framgår ovan kommer ingen servicebyggnad för vindkraftanläggningen uppföras i dalgången mellan Fäbodberget och Stor-Rotliden. Passagen mellan Stor-Rotliden och Fäbodberget bedöms på sätt kunna användas även fortsättningsvis.

Anläggningsarbeten kommer huvudsakligen att utföras under tider då renbete inte bedrivs i området. Visst arbete kommer emellertid att behöva utföras även vintertid. Under den tid anläggningsarbeten pågår i området finns det anledning att befara att renarna störs med ökade kostnader och merarbete för samebyarna till följd. Som framgår av avsnitt 8.1.3 åtar sig VVSAB att planera arbetet så att påverkan på rennäringen blir så liten som möjligt.

Samebyarna befarar att renarna kommer att undvika området vid vindkraftanläggningen även under drifttiden. Området är såsom allt vinterbete viktigt för samebyarna, men området bedöms inte ha större betydelse än något annat vinterbetesområde. Det råder delade meningar om i vilken utsträckning och på vilket avstånd semidomesticerad ren undviker vindkraftverk. Det kan antas att ett eventuellt undvikande beror på olika lokala faktorer såsom topografi och vindkraftparkens storlek. Den nu aktuella vindkraftanläggningen är jämfört med andra stora projekt i Norrlands inland av relativt begränsad storlek. Vilhelmina Norra samebys trivselland längs Lögdeån som är utpekat

som riksintresse för rennäring ligger flera kilometer från den planerade vindkraftanläggningen. Mellan trivsellandet och den planerade vindkraftanläggningen ligger byn Baksjöliden och en allmän väg. VVSAB bedömer det vara osannolikt att bruket av trivsellandet skulle kunna påverkas av vindkraftanläggningen. Norr om vindkraftanläggningen börjar ett riksintresse för rennäringen i form av en flyttled för Vapsten sameby. Flyttlederna i samebyn uppges vara föremål för översyn men den här aktuella flyttleden, som löper på andra sidan Vargån, har inte tagits upp särskilt vid samråd med samebyn. Det finns dock anledning att befara att flyttleden inte kommer att kunna användas under den tid vindkraftparken byggs med merarbete och ökade kostnader som följd. VVSAB åtar sig att i samråd med samebyn så långt som möjligt begränsa störningarna.

9.3 Naturvård

Kungsörnsgrupppen – som bidragit med värdefull kunskap som underlag för miljökonsekvensbeskrivningen – har uttryckt oro för att vindkraftanläggningen tillsammans med verken vid Stor-Rotliden och den planerade vindkraftparken vid Vargträsk skulle kunna försämra kungsörnens möjlighet att hitta föda i området. VVSAB kommer att ha en fortsatt dialog med Kungsörnsgruppen i syfte att undersöka möjligheterna att vidta åtgärder för att gynna kungsörnsbestånden i området. Som nämnts ovan har VVSAB har också åtagit sig att inte uppföra någon servicebyggnad för vindkraftanläggningen i dalgången mellan Fäbodberget och Stor-Rotliden. Vad som framkommit vid studier och inventering i området kan dock inte anses medföra några sådana risker för örnbestånden som skulle göra lokaliseringen av vindkraftanläggningen olämplig.

Med de försiktighetsmått VVSAB åtagit sig bedöms inga högre naturvärden påverkas av vindkraftanläggningen. Påverkan på naturvärden i området bedöms bli mycket begränsad.

9.4 Landskapsbilden

Omgivningarna kring Fäbodberget består huvudsakligen av skog. Kuperat, storskaligt skogslandskap är endast fragmentariskt överblickbart och bedöms ha hög visuell tålighet för vindkraft. Den av årstiderna beroende visuella variationen är mindre i barrskog jämfört med i lövskog. Den visuella påverkan på landskapsbilden minskar också eftersom vindkraftanläggningen fått en kompakt utformning som inte sträcker sig över flera landskapsrum. Vindkraftverken kommer att synas från bl.a. Lögda och Flakaträsk. Vid goda sikt- och väderförhållanden kommer verken att synas även från vissa områden vid Fredrika, bl.a. vid Buddastatyn. Från vissa platser kommer verk samtidigt att kunna ses från Fäbodberget, Stor-Rotliden och den planerade vindkraftparken vid Vargträsk.

Som framgår ovan kommer vindkraftverken att förses med hinderbelysning av flygsäkerhetsskäl. Vattenfall bedömer att den störning som hindermarkeringen kan medföra måste bedömas vara godtagbar i det nu aktuella området.

Sammantaget måste påverkan på landskapsbilden bedömas bli godtagbar.

9.5 Övriga konsekvenser

Eftersom vindkraftverken inte kommer att överstiga 790 m ö h bedöms Lycksele flygplats inte påverkas negativt.

Den faktiska arealen som tas i anspråk för vindkraftparken är förhållandevis liten. Efter avveckling kan marken återställas i den utsträckning det bedöms befogat. Vindkraftparken kommer inte att medföra några allvarliga störningar för rekreation och friluftsliv i området.

10 SAMRÅD

En utförlig redogörelse för de samråd som förevarit finns i MKB:n, Bilaga 2.

11 TILLÅTLIGHET

11.1 Miljöbalkens hänsynsregler

Kunskapskravet

Vattenfall har mer än 30 års erfarenhet av att bygga och äga vindkraftverk. Vindkraften bidrar till att möta Vattenfalls målsättning att vara ett av de bolag som leder utvecklingen mot en miljömässigt hållbar energiproduktion. Vattenfalls totala vindkraftstillgångar om cirka 900 vindkraftverk producerar drygt 3,7 TWh under ett normalår, motsvarande hushållsel till cirka 750 000 svenska hem. Det gör Vattenfall till en av de största vindkraftproducenterna i Europa med verksamhet i Sverige, Danmark, Tyskland, Nederländerna och Storbritannien.

I Sverige har Vattenfall drygt 100 vindkraftverk med en årlig produktion på nära 730 GWh, vilket motsvarar förnybar hushållsel till runt 150 000 hem. Dessa vindkraftverk finns på Gotland, i Kalmarsund, i Skåne, i Öresund och i Västerbotten. Lillgrund (110 MW) i Öresund är Sveriges största havsbaserade vindkraftpark och Stor-Rotliden (78 MW) i Åsele kommun är Vattenfalls största vindkraftpark på land. Vattenfall både projekterar, bygger och driver vindkraftparker och personalens kompetens är hög. VVSAB som ett bolag i Vattenfallkoncernen måste anses uppfylla kunskapskravet enligt miljöbalken.

Försiktighetsprincipen och principen om bästa möjliga teknik

De försiktighetsmått som föreslås säkerställer att den verksamhet som omfattas av ansökan inte medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Eftersom den

exakta utformningen av vindkraftverken inte anges finns förutsättningar för att uppföra vindkraftparken med den teknik som är bäst när parken ska uppföras.

Produktvalsprincipen

Omfattningen av kemikaliehanteringen vid en anläggning för vindkraft är begränsad. VVSAB har dock rutiner för att säkerställa att farliga kemikalier undviks och att de kemikalier som trots allt används kan bytas ut mot mindre farliga alternativ när så är möjligt.

Hushållnings- och kretsloppsprinciperna

Alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd skall hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna till återanvändning och återvinning. I första hand skall förnybara energikällor användas.

Vindkraft är en förnybar energikälla som medför liten användning av råvaror och energi. Vindkraft medför mycket lite avfall under drift. Vid avveckling av anläggningen kommer återanvändning och återvinning att eftersträvas så långt det är möjligt. Vattenfalls erfarenhet så här långt är att vindkraftverken kan säljas vidare när de monterats ned. Om så inte kan ske kan materialen till stor del återvinnas. I dagsläget är det inte möjligt att återvinna rotorbladen. Vattenfall följer utvecklingen på området och har gott hopp om att bladen kan återvinnas när det är dags att avveckla nu aktuell anläggning.

Val av plats

Projektområdet är till i huvudsak utpekat som riksintresse för vindbruk och till stora delar utpekat som lämpligt för vindkraft i kommunernas vindbruksplaner. Ansökan strider inte mot någon detaljplan eller områdesbestämmelse enligt PBL. Det område som omfattas av ansökan måste anses vara lämplig för en vindkraftpark.

11.2 Riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken

Området bör enligt VVSAB:s bedömning i sin helhet anses vara av riksintresse för vindkraft enligt 3 kap. 8 § miljöbalken. Vindkraft är en förnybar energikälla som bidrar till miljöbalkens mål om hållbar utveckling enligt 1 kap. 1 § miljöbalken. Vindkraft är även viktigt för att nå de krav som ställs på Sverige med anledning av EU:s klimatåtaganden och de nationella planeringsmålen för vindkraft som antagits av riksdagen. Utbyggnad av vindkraft, även utanför områden som är utpekade som riksintresse, har i praxis ansetts vara ett mycket angeläget allmänt intresse. Mark- och miljööverdomstolen har därför i ett avgörande den 23 november 2011 ansett att det är särskilt angeläget att vindkraft kan komma till stånd inom sådana områden som är utpekade som riksintresse.

Som framgår ovan finns områden utpekade som riksintresse för rennäringen såväl söder som norr om den planerade vindkraftparken. VVSAB bedömer att de riksintressen som

ligger i söder inte kommer att påverkas av vindkraftanläggningen. Den flyttled av riksintresse som ligger norr om parken kan, i den utsträckning den används, komma att påverkas främst under anläggningsfasen av vindkraftparken. VVSAB kommer att samråda med samebyn och vidta åtgärder för att säkerställa att byn inte drabbas ekonomiskt av en eventuell störning. VVSAB bedömer att riksintresset för vindbruk inte står i konflikt med riksintressena för rennäringen.

Med de försiktighetsmått VVSAB åtagit sig bedöms biflödena till Lögdeälven, som bl.a. är riksintresse för naturvård och förtecknat som Natura 2000-område, inte komma att påverkas av vindkraftanläggningen.

Inte heller i övrigt bedöms något motstående riksintresse påverkas av vindkraftanläggningen.

11.3 Områdesskydd enligt 7 kap. miljöbalken

Som anges ovan bedöms Natura 2000-området Lögdeälven inte påverkas av vindkraftanläggningen.

För att säkerställa att naturvärdena i det intilliggande naturreservatet Vargen inte påverkas har VVSAB åtagit sig omfattande försiktighetsmått avseende våtmarken Vritjakken som delvis ligger inom projektområdet. VVSAB åtar sig även att inte utföra några åtgärder närmare gränsen mot naturreservatet Vargen än 20 meter.

Vindkraftparken bedöms medföra en mycket liten påverkan på den allemansrättsliga tillgängligheten till området. Vare sig vindkraftparken eller de anläggningsarbeten som vidtas under byggtiden bedöms förändra livsvillkoren för djur- eller växtarter på ett sådant sätt som avses i 7 kap. 15 § miljöbalken. Även om det kan bli aktuellt att utföra någon åtgärd inom strandskyddsområde kommer vindkraftanläggningen inte motverka syftet med strandskyddsbestämmelserna.

I övrigt kommer inget områdesskydd enligt 7 kap. miljöbalken påverkas.

11.4 Miljökvalitetsnormer

Vindkraftanläggningen kommer inte att medverka till att någon miljökvalitetsnorm överskrids.

11.5 Sammanvägd bedömning

Det område som omfattas av ansökan bedöms sammantaget vara mycket lämpligt med hänsyn till att målen om utbyggnad av vindkraft skall kunna uppnås med minsta intrång och

olägenhet för människors hälsa och miljön. Såväl Lycksele kommun som Åsele kommun har under samrådsprocessen varit positivt inställd till etableringen av en vindkraftanläggning i området. Anläggningen måste anses vara tillåtlig.

12 TIDPLAN

Anläggningsarbetena för vindkraftparken beräknas pågå cirka två barmarksperioder, en barmarksperiod för att anlägga vägar och fundament och ytterligare en för att resa vindkraftverken. Om projektet löper enligt tidplanen planerar Vattenfall att uppföra verken under 2015 och parken beräknas tas i drift 2016. Det finns dock en risk att projektet blir fördröjt. Framförallt bedömer Vattenfall att det finns risk att tillståndsprocessen drar ut på tiden. Beroende på utvecklingen av konjunktur m.m. finns det också risk för att leveranstiden av vindkraftverk är lång. Det är mot bakgrund av detta viktigt att igångsättningstiden bestäms till minst fem år från det att tillståndet vinner laga kraft.

Vindkraftverken bedöms generellt ha en livslängd på ca 25 år. Eftersom livslängden kan visa sig vara längre i det konkreta fallet bör tillståndet inte begränsas i tiden. För att säkerställa att tillståndet inte fortsätter att gälla när parken tjänat ut föreslås att det upphör att gälla när parken inte producerat elektricitet under ett år.

13 ICKE-TEKNISK SAMMANFATTNING

En icke-teknisk sammanfattning finns i bifogad MKB, se Bilaga 2.

14 FÖRSLAG TILL ÖVERVAKNING OCH KONTROLL AV VERKSAMHETEN

Övervakning och kontroll av verksamheter regleras i 26 kap. miljöbalken och i förordningen (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll. VVSAB har rutiner för att uppfylla dessa krav. Det kommer under såväl byggfas som driftfas att finnas en fastställd och dokumenterad fördelning av det organisatoriska ansvaret för de frågor som gäller för verksamheten. Det finns också rutiner för att fortlöpande kontrollera att utrustning m.m. hålls i gott skick samt för hur kontroll av villkorsefterlevnad ska ske. Detta gäller för byggskedet, driftskedet och så småningom också avvecklingsskedet. Egenkontrollen kommer att ske i nära samråd med tillsynsmyndigheten. Vattenfall Vindkrafts driftorganisation är certifierad enligt bl.a. ISO 14 001. Fysisk kontroll kommer årligen att ske i alla vindkraftverk.

Det är Vattenfalls erfarenhet att det är svårt att arbeta aktivt med och göra nödvändiga ändringar av ett kontrollprogram som fastställs enligt ett villkor i ett tillstånd enligt

miljöbalken. För att säkerställa att egenkontrollen kan vara en levande process som hålls aktuell hemställer Vattenfall att frågan om kontrollprogram inte regleras i villkor i tillståndet.

15 VATTENVERKSAMHET

Vattenfall bedömer att inga åtgärder behöver vidtas som utgör anmälnings- eller tillståndspliktig vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken. Om så ändå blir fallet prövas det särskilt genom anmälan till länsstyrelsen eller ansökan till miljödomstolen.

Nyköping den 20 december 2011

Agneta Wieslander

Enligt bifogad fullmakt

BILAGOR

1. Karta utvisande vindkraftområdet och den preliminära layouten
2. Miljökonsekvensbeskrivning med Teknisk beskrivning